

Одгледување на Модар патлиџан (*Solanum Melongena*)

Модриот патлиџан (црн патлиџан) припаѓа на фамилијата Solanaceae. Се смета дека потекнува од Индија. Бројните арапски и африкански имиња за ова растение говорат дека во раниот среден век Арапите почнале да го одгледуваат на медитеранот. Често се одгледува како мек или полутврд годишен плод во подрачја со умерени клими. Тоа е едногодишно растение со добро развиен коренов систем и со изразен централен корен. Има разгрането стебло со висина од 40 см до 1,5м.

Листовите се крупни што зависи од бујноста на растението, а цветовите се со виолетова боја со 5 лобуси венчиња и жолти прашници. Од прецветувањето до оплодувањето поминуваат 20 дена, а од никнување до првата берба 120 денови. Зависно од сортата плодовите може да бидат со виолетова до нијанса на црна боја со големина до 30 см со јајцевидна форма, сјаен со мазна површина, со бело месо и месна текстура. Истиот содржи мали меки ситни семиња горчливи по вкус бидејќи содржат никотиноидни алкалоиди. Плодот се бере во технолошка зрелост. Старите плодови кој се меки и овенати не се за употреба бидејќи го содржат алкалоидот соланин кој предизвикува проблеми со варење на храната.

После сеидбата дневната температура треба да биде меѓу 23 и 25 степени, а ноќната да се движи меѓу 16 и 18 степени. Температурата на почвата треба да биде 20 - 22 степени. Модриот патлиџан се произведува исклучително со расад. Производството на расадот е многу сличен со оној на пиперката, а се расадува кога добро ќе се формираат котиледоните.

Садењето на расадот на постојано место се прави кога ќе поминат 50 до 60 дена, на растојание од 60 - 70 см x 40 - 50 см. што зависи од бујноста и сортата на модриот патлиџан. Поради тешкото вкоренување, првото окопување се прави после 20 до 30 дена. Во текот на вегетацијата се окопува 2 до 3 пати. До периодот на формирање на плодовите почесто се наводнува, а во фаза на плодносење на секој 5 до 7 дена со поголемо количество вода.

Бербата на модриот патлиџан без разлика на местото на производство, започнува за 60 до 70 дена. Приносот се движи меѓу 50 и 80 тони по хектар што зависи од сортата и од должината на

вегетацијата и од плодносењето. Плодовите се чуваат на собна температура од 5 до 7 дена, а на температура од 5 степени издржуваат и неколку недели.

Одгледувањето на модриот патлиџан во Македонија се одгледува на мали површини за потребите на преработувачката индустрија и домаќинствата. Различни сорти од растението произведуваат плодови со различна големина, облик и боја. Се разликуваат повеќе сорти од модриот патлиџан без карактеристична горчина

Сорти :

Хипопотамус - Плодот е во форма на круша, со темно виолетова боја со должина до 22 см. Месото е со средна густина со зеленикаво бела боја со добар вкус. Принос до 17 Кг.

Валентина – плодовите зреат 90 ден со цилиндрични плодови со виолетова до црна боја со должина до 25 см и тежина до 270 гр. Принос до 10 кг .

Квартет – Зреат после 120 дена, плодот е со должина до 14 см со зелено виолетова боја и многу семе. Приносот е до 12 кг.

Ненси – Плодовите зреат после 80 ден , со издолжено овална форма, темно виолетови, со густо месо со пријатен вкус до 5 кг.

Дијамант – Плодовите се со цилиндрична форма темно вилетови, должина до 20 см, без горчина со принос до 8 кг , се препорачува за одгледување на отворено

Матросик – Плодовите зреат после 110 ден, кратки и со овална форма шарени,(со бели ленти)со тежина до 140 гр со принос до 5 кг.

Пинг понг – Долги се до 5 см, а со дијаметар до 7 см. Во техничка зрелост они се со бела боја со принос до 7 кг.

Болести на модриот патлиџан

Црна нога – Предизвикувач е габа која предизвикува потемнување и стегање на коренот при што растението постепено целосно се суши. Високата влажност на воздухот и почвата е причинител за појавата на оваа габа причинител на болеста.

Мозаик – Поради оваа болест приносот на ова растение може да се намали до 15 %. Изворот на болеста најчесто се заразени семиња, а болеста се манифестира со разновидната зелена мозаична боја на листовите. Се препорачува третирање на семето со хлороводородна киселина 20 % за време од 30 мин, а потоа да се испере со проточна вода.

Бело гниење (Склеротинија) – Оваа болест се шири преку заразени растители остатоци, преку воздухот или почвата. Се развива при висока влага и температура, а болеста се манифестира така што на листовите, стеблата и плодовите се појавуваат темни водни отоци.

Алтернариа – Ги напаѓа сите делови од растението при што во прават фаза се формираат црни точки кој постепено се шират.

Штетници кој го напаѓаат модриот патлиџан :

Aphids (крал на штетниците) – Се храни со растителниот сок со што предизвикува постепено сушење на растението

Slugs - штетник кој ги напаѓа лисјата на растението

Најчести грешки при одгледување на модриот патлиџан :

- * Поради недостатокот на сончева светлина плодот на растението ја нема впечатливата темно виолетова боја
- * Наводнувањето со ладна вода, зголемената влажност на воздухот во стаклена градина, и додавање на азотно гудре веднаш по садењето доведува до паѓање на цветовите
- * Ако лисјата на растението се свиткани и имаат кафеава ивица околу работ тоа значи дека растението има потреба од прехрана
- * Потребно е рамномерно наводнување особено во топло време

Придобивки од исхраната со модриот патлиџан

- Модриот патлиџан содржи многу малку калории и масти, но е богат со растворливи ратителни влакна
- Се користи за намалување на високото ниво на холестерол во крвта.
- Содржат повеќе витамини од Б комплексот како што се Тиамин(Б1), Ниацин (Б3), Пантотенска киселина (Б 5), Пиридоксин (Б 6), и истите се неопходни за метаболизација на масти, протеини, шеќери.
- Патлиџанот е одличен извор на минерали (манган, бакар, железо и калиум).
- Лушпата содржи значително количество на феноло – флавоидните фитохемикалии т.н антоцијанини кој спречуваат разни заболувања.

АПРЗ РЕ Скопје

Дипл.Инг.Агр. Владимир Пинзовски